

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان:

**بررسی تاثیر آموزش مبتنی بر تئوری رفتار برنامه ریزی شده بر انجام غربالگری
سرطان پروستات در مردان میانسال**

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد پرستاری

در

گرایش سلامت جامعه

نگارنده:

حسام رضائی

استاد راهنما:

سرکار خانم دکتر شهزاد پاشایی پور

اساتید مشاور:

جناب آقای دکتر رضا نگارنده

جناب آقای دکتر انوشیروان کاظم نژاد

مقدمه: سرطان پروستات یکی از شایع‌ترین سرطان‌ها در مردان است و با افزایش سن، میزان ابتلا و مرگ و میر ناشی از آن به شدت افزایش می‌یابد. غربالگری مناسب و آموزش درباره آن و افزایش آگاهی مردان به منظور تصمیم‌گیری درست یکی از راه‌های تشخیص صحیح و به موقع، پیشگیری از پیشرفت سرطان و کاهش مرگ‌ومیر ناشی از این سرطان خواهد بود. بنابراین این پژوهش با هدف تعیین تاثیر آموزش مبتنی بر تئوری رفتار برنامه ریزی شده بر انجام غربالگری سرطان پروستات در مردان میانسال انجام شده است.

روش کار: این پژوهش از نوع کارآزمایی بالینی تصادفی شده می‌باشد که روی ۶۸ مرد میانسال (۳۰ تا ۵۹ سال) مراجعه کننده به سراهای محله وابسته به شهرداری، واقع در منطقه ۲ تهران با هدف تعیین تأثیر آموزش مبتنی بر تئوری رفتار برنامه ریزی شده بر انجام غربالگری سرطان پروستات انجام گرفته است. نمونه‌ها بصورت هدفمند و براساس معیارهای ورود به مطالعه انتخاب و بصورت تصادفی بلوکی در گروه‌های کنترل و مداخله قرار گرفتند. ابزار پژوهش سه پرسشنامه محقق ساخته شامل اطلاعات دموگرافیک، آگاهی و سازه‌های تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده بود. برای تعیین اعتبار علمی پرسشنامه محقق ساخته از روش اعتبار محتوا، برای تعیین پایایی از روش تکرار آزمون و برای تعیین همسانی درونی از روش آلفای کرونباخ استفاده گردید. پرسشنامه‌ها بصورت خودگزارش دهی در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون (۸ هفته پس از مداخله) توسط شرکت‌کنندگان تکمیل گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص‌های آمار توصیفی مثل توزیع فراوانی، درصد فراوانی، میانگین، انحراف معیار، میانه و دامنه میان چارکی و آمار استنباطی از جمله آزمون‌های آماری کای دو، تی مستقل، من ویتنی، تی زوجی، ویلکاکسون و فیشر استفاده شد. کلیه محاسبات آماری به کمک نرم‌افزار SPSS ۱۶ انجام گردید.

یافته‌ها: پیش از مداخله، میانگین و میانه نمرات مربوط به آگاهی و سازه‌های تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده در دو گروه اختلاف معنی‌داری را نشان نداد ($p > 0.05$) و دو گروه از نظر متغیرهای دموگرافیک و امتیازات مربوط به آگاهی و سازه‌های تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده با هم همگن هستند. در حالی که پس از مداخله این اختلاف معنی‌دار گردید ($p < 0.05$). در گروه آزمون، پس از مداخله میانه و میانگین نمرات آگاهی، نگرش، هنجارهای ذهنی، کنترل رفتاری، قصد رفتار افزایش معنی‌دار ($p < 0.05$) داشت و میزان انجام غربالگری در گروه کنترل بطور قابل توجهی کمتر از گروه آزمون بود و انجام غربالگری در گروه آزمون افزایش معنی‌داری داشت ($p < 0.05$).

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش نشان داد که برنامه آموزشی مبتنی بر سازه‌های تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده بر ارتقای غربالگری سرطان پروستات و انجام این آزمون‌ها در مردان میانسال تاثیر دارد. بنابراین، آموزش دهندگان، سیاست‌گزاران و برنامه‌ریزان بهداشتی می‌توانند از این روش جهت آموزش روش‌های صحیح غربالگری و متعاقباً تشخیص زودرس سرطان پروستات در مردان استفاده کنند.

کلمات کلیدی: تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده، غربالگری، سرطان پروستات، مردان میانسال

**Teheran University of Medical Sciences
School of Nursing & Midwifery**

Title:

**The Effect of Education Based on Theory of Planned Behavior on
Prostate Cancer Screening Behavior in Middle-aged Men**

**A thesis submitted as partial fulfillment of the requirements for Master of Science
(MSc) Degree
In
Community Health Nursing**

**By:
Hesam Rezaee**

**Supervisor:
Dr. Shahzad Pashaepoor**

**Consultants:
Dr. Reza Negarandeh
Dr. Anooshiravan Kazem Nejhad**

Year: ۲۰۱۸

Abstracts

Background: Prostate cancer is one of the most common cancers in all men and its incidence and mortality increases with age. Proper screening, education about it and raising men's awareness for right decision making are the ways to accurate and timely diagnosis, prevent the development of cancer and, reduce the mortality. Therefore, this study was conducted to determine the effect of education based on The Theory of planned behavior on prostate cancer screening in middle-aged men.

Method: This randomised clinical trial was conducted on 68 middle-aged men (30 to 59 years old) whose referred to neighborhood houses affiliated to municipality in 2nd district of Tehran. The aim of study was to determine the effect of education based on the theory of planned behavior on prostate cancer screening behavior. The study samples were purposefully selected based on inclusion criteria and assigned to control and intervention groups based on permuted block randomization. Research instrument consisted of three researcher-made questionnaires including demographic information, knowledge and constructs of theory of planned behavior. The Content Validity method was applied to determine the validity of the research instrument, also the Test-Retest method was applied to determine the reliability and the Cronbach's Alpha method was applied to determine the internal consistency. The self-report questionnaires were completed by the participants during two stages. The first stage was pre-test and the second was post test (8 weeks after intervention). To analyze the data, descriptive statistics such as frequency distribution, frequency percentage, mean, standard deviation, median, interquartile range and inferential statistics including Chi-Square test, Independent T test, Mann-Whitney test, Paired T test, Wilcoxon test and Fischer test were applied. All statistical calculations were performed using SPSS version 16 software.

Findings: Before intervention, the mean and the median of knowledge and TPB constructs scores in the two groups did not show any significant difference ($p > 0.05$), and both groups are homogeneous in terms of demographic variables and scores of knowledge and TPB constructs. While after intervention, the difference became significant ($p < 0.05$). In the intervention group, after the educational intervention, the mean and the median of knowledge, attitude, subjective norms, behavioral control and behavior intention were increased significantly ($p < 0.05$) and the rate of screening in the control group was significantly lower than the intervention group. Also the rate of screening in the intervention group was increased significantly ($p < 0.05$).

Conclusion: The results of the study indicated that educational intervention based on theory of planned behavior promoting prostate cancer screening and testing behavior in middle-aged men. Therefore, educators, policy makers and health planners can use this method to proper screening education and subsequently early diagnosis of prostate cancer in men.

Keywords: Theory of Planned Behavior, Screening, Prostate Cancer, Middle-Age Men